

Osiedleni. Teatralne - zapraszamy na wystawę

2018-10-08

Nowa Huta postrzegana jest jako monolityczny organizm. Powstała jako imponujące założenie architektów. W pobliżu zakładu pracy wybudowano bloki mieszkalne, a w ich stosunkowo bliskim otoczeniu: sklepy, przychodnie, przedszkola, szkoły, ale także centra kultury jak kina czy teatr. Nowe miasto miało tonąć w zieleni i być przyjazne dla mieszkańców – tym samym Nowa Huta spełniać miała założenia Clarence’a Artura Perry’ego z 1923 roku. Każde z osiedli jest odrębne i choć podobne do innych, to niepowtarzalne. Co mieszczą w sobie nowohuckie osiedla? Jak funkcjonuje ten najmniejszy organizm urbanistyczny – jednostka sąsiedzka? Czy tworzą swoją historię?

Próbujemy na te pytania odpowiedzieć na przykładzie osiedla Teatralnego, interesującego pod względem architektury i urbanistyki, ale także społecznym i politycznym. W obrębie osiedla stoją oryginalne budynki, przykłady architektury socrealistycznej – teatr i kino. Mamy szkołę, jako przykład zmian w architekturze, a jednocześnie historia powstania tego budynku ma kontekst polityczny. Pierwotnie, bowiem na tym terenie nowohuckanie chcieli wznieść pierwszą świątynię, w mieście, w którym z założenia kościołów być nie miało. Jest to zatem miejsce symboliczne, związane z walką o suwerenność, wolność wyznania i tożsamość społeczną.

Jak przystało na jednostkę sąsiedzka, na osiedlu były sklepy i punkty usługowe oraz dwie szkoły: podstawowa i średnia. Czas wolny mieszkańcy mogli spędzać na zielonych skwerach, w barach i restauracjach, lub na spektaklach w Teatrze Ludowym. Na osiedlu były także biblioteka i czytelnia, kino Świt – bardzo popularne i często odwiedzane, Dom Rzemiosła oraz Klub Młodzieżowy ZSM. Ponadto mieścił się tu posterunek Milicji Obywatelskiej, Komitet Dzielnicowy PZPR, a także Dyrekcja Budowy Osiedli Robotniczych.

Wystawa Osiedleni. Teatralne ma w założeniu charakter partycypacyjny. Prezentujemy nie tylko zebrane materiały o charakterze historyczno – archiwalnym, ale przede wszystkim osobiste informacje o osiedlu przekazane zwiedzającym przez jego mieszkańców i osoby związane z tym miejscem przez swoją pracę. Eksponowane pamiątki i zdjęcia pokazują życie osiedla, dokumenty obrazują pierwsze lata jego istnienia: jak ono powstawało, zmieniało się i jak...zmienia się nadal.

Opowieść Osiedleni. Teatralne rozpoczynamy zasygnalizowaniem zwiedzającemu dzisiejszej sytuacji terenów tworzących Nową Hutę. Następnie rozwija się ona poprzez przekazywanie informacji w formie „zagłądanie do” – m.in. zwiedzający odwiedza przykładowe mieszkanie z lat 80. XX wieku. Na wystawie zaaranżowany został również fragment wnętrza biblioteki z oryginalnymi stolikami i krzesłami oraz regałami.

Prezentujemy Teatr Ludowy jako instytucję działającą na wielu płaszczyznach. Tu odbywały się uroczystości rocznicowe i ważne wydarzenia w historii obu osiedlowych szkół, z tym miejscem związana jest też biblioteka. Ta część historii osiedla Teatralnego pokazana jest w zaaranżowanej garderobie, gdzie pokazane są stroje do widowiska Romeo i Julia w interpretacji Jerzego Fedorowicza.

Ważną instytucją na osiedlu teatralnym jest Liceum Ogólnokształcące nr 11 im. Marii Dąbrowskiej. W budynku tym pierwotnie mieścił się hotel robotniczy, który był pierwszym

miejszem w Nowej Hucie, w którym wyświetlane były filmy – głównie propagandowe. Później umieszczono tu pierwszą nowohucką szkołę średnią. Na wystawie prezentowana jest historia liceum.

Obok teatru ważnym miejscem kulturalnym było kino Świt. Budynek kina to bardzo dobry przykład architektury socrealistycznej. Autorami projektu byli Andrzej i Tadeusz Uniejewscy, a wnętrza zaprojektował Marian Sigmund. W tej części wystawy zaprezentowane będą pamiątki po kinie m.in. projektor oraz dokumenty projektowe Mariana Sigmunda.

Wystawę zamyka opowieść, która do dziś budzi ogromne emocje wśród mieszkańców Nowej Huty. To historia budowy kościoła i walki o krzyż. Ta część osiedla łączy szkołę i kościół, ponieważ w miejscu, gdzie planowano wybudować kościół ostatecznie wzniesiono szkołę. Szkoła Podstawowa nr 87 została otwarta jako pierwsza tysiąclatka w Nowej Hucie. W tej części wystawy pokazana będzie krótka historia tej instytucji – osiągnięcia, pamiątki, wspomnienia.

Najmłodszym budynkiem na osiedlu jest kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa. W tym miejscu pokazana jest dokumentacja projektowa kościoła i pamiątki związane z

kościółem i jego otoczeniem. A w rozmowie z księdzem proboszczem Stanisławem Puzyniakiem powraca pamięć o walkach o krzyż.

Wystawa Osiedleni. Teatralne to fascynujące dziedzictwo historyczne Nowej Huty i zarazem sentymentalna opowieść o wzajemnych relacjach sąsiedzkich, poczucia przynależności do społeczności osiedlowej, jak i samego miejsca – Osiedla Teatralnego.

Wystawa: Osiedleni. Teatralne

Czas trwania: 10 października 2018 - 24 lutego 2019

Miejsce: Dzieje Nowej Huty, os. Słoneczne 16

Otwarcie wystawy: 10 października godz. 17:00

Kurator wystawy: Magdalena Smaga